

Svenskmärkning AB

Vägledning

Till Regler för den frivilliga ursprungsmärkningen Från Sverige, Kött från Sverige och Mjök från Sverige

2019-05-20

Inledning

Syftet med den frivilliga ursprungsmärkningen *Från Sverige* är att underlätta för konsumenterna att välja livsmedel och växter med svenskt ursprung, och på så sätt bidra till en levande landsbygd och ökad produktion av livsmedel i Sverige.

Grunden för en framgångsrik märkning är trovärdighet och transparens. Vägledande för märkningsreglerna är att möta konsumenternas förväntningar.

Denna vägledning riktar sig till märkesanvändare och fungerar som ett stöd i tolkningen av reglerna.

Här lyfter vi vanliga frågor och ger exempel som hjälper dig att tolka reglerna.

Reglerna grundar sig på två huvudprinciper och fem kriterier.

Två huvudprinciper

- Märkningen ska möta konsumenternas förväntningar
- Det är råvaran och produktionen som räknas

Fem kriterier

- Alla djur ska vara födda, uppfödda och slaktade i Sverige
- Odling ska ha skett i Sverige
- I sammansatta produkter ska minst 75% vara svenskt
- Kött-, fjäderfä-, ägg-, fisk-, skaldjur- och mjölkråvara är helt och hållet svenskt i alla produkter
- All förädling och packning ska ske i Sverige

Innehåll

1. Märkesanvändare och legoproducenter.....	5
1.1 Märkesanvändare.....	5
1.2 Legoproducenter	5
1.3 Krav på certifierade företag.....	5
1.4 Förädling och packning ska ske i Sverige.....	6
2. Ansökan och registrering av produkter.....	6
2.1 Avtal.....	6
2.2 Portalen	6
2.3 Ansökan om att bli märkesanvändare	6
2.4 Ansökan om produkter	7
2.4.1 Registrering av prydnadsväxter	8
3. Kriterier för produkterna	8
3.1 Animaliska produkter.....	8
3.2 Vegetabiliska produkter och prydnadsväxter	8
3.3 Sammansatta produkter.....	9
3.4 Bedömning av enskilda produkter.....	9
3.5 Beräkning av andel svenskt	10
3.6 Drycker	11
3.7 Produkter som serveras på kedjeägda restauranger	11
3.8 Märkning av växter och blommor	11
3.8.1 Prydnadsväxter.....	11
3.8.2 Perenner	12
3.8.3 Häck, landskapsväxter, prydnads- och bärbuskar, rosor, barrväxter, klängväxter, fruktträd, solitärbuskar, träd och färdig häck.....	12
4. Information till konsumenten.....	12
4.1 Märkning.....	12
4.2 Information om ursprung på förpackningen	12
4.3 Märkningsexempel	13
5. Primärproduktion.....	15
5.1 Leverantörsförsäkran.....	15

6.	Revision.....	16
6.1	Årlig internrevision	16
6.2	Stickprovsrevision	16
7.	Avvikelser.....	17
7.1	Avvikelser under löpande verksamhet	17
7.2	Avvikelser som framkommer vid revision.....	17
8.	Märket.....	17
9.	Avgifter	18

1. Märkesanvändare och legoproducenter

1.1 Märkesanvändare

Märkesanvändare är företag som marknadsför produkter med märket *Från Sverige*, *Kött från Sverige* eller *Mjolk från Sverige*, i fortsättningen kallad *Märket*.

Det är märkesanvändaren som ska ha ett avtal med Svenskmärkning AB (SvAB) för att få använda Märket. Det gäller både företag med eller utan produktion.

Märkesanvändaren ska säkerställa att eventuella legoproducerande företag förstår och följer Regelverket Från Sverige.

Vid så kallad co-branding, då flera varumärken framgår på förpackningen, är det företaget som ansvarar för kundkontakten som betraktas som märkesanvändare och som ska ha avtal med SvAB.

1.2 Legoproducenter

Legoproducenter är företag som tillverkar produkter under ett annat företags varumärke.

De produktionsanläggningar som enbart producerar märkta produkter åt en annan märkesanvändare behöver inte ha ett avtal med SvAB. Avtal ska dock finnas om företaget producerar varor under eget varumärke som företaget vill märka med *Märket*. Det är alltså enbart märkesanvändaren som ska ha ett avtal med SvAB.

Märkesanvändare ska säkerställa att legoproducerande företag förstår och följer regelverket Från Sverige.

1.3 Krav på certifierade företag

Alla led i förädlingskedjan ska vara certifierade enligt ett kvalitetssystem som omfattar spårbarhet och livsmedels säkerhet, lägst IP livsmedel. Andra exempel på certifieringar är ISO 22000, BRC Food, FSSC 22000 eller Svensk Butiksstandard. För potatis- och rotfruktspackerier är R.I.P ett alternativ.

Primärproducenter av oförädlade vegetabiliska råvaror och biodlare får vara certifierade enligt KRAV med tillval livsmedels säkerhet, R.I.P, IP Sigill Frukt & Grönt, IP Sigill Prydnadsväxter & Plantskola eller Sigill Biodling med Tillval livsmedelssäkerhet.

Märkesanvändare utan egen tillverkning eller packning (exempelvis dagligvaruhandels egna märkesvaror) kan undantas från kravet på certifiering av den egna verksamheten i överenskommelse med SvAB. (4.2.2)

1.4 Förädling och packning ska ske i Sverige

Förädling och packning ska ske i Sverige. Det är märkesanvändarens ansvar att säkerställa att all tillverkning och packning sker på anläggningar som ligger i Sverige och att verksamheten följer "Reglerna för den frivilliga ursprungsmärkningen *Från Sverige*". Det gäller alla ingredienser som ska ingå i produkten och räknas som svenska.

Exempel 1; Bacon

Bacon från gris som är född, uppfödd och slaktad i Sverige men sedan vidareförädlas och packas utanför Sverige kan inte märkas. Bacon som produceras utanför Sverige får heller inte ingå som en ingrediens i andra märkta produkter.

Exempel 2; Jordgubbar

*Jordgubbar som är odlade och skördade i Sverige men rensade och förpackade utomlands får inte märkas med *Från Sverige*. De får inte heller räknas som svenska om de ingår som ingrediens i en sammansatt produkt som märks med *Från Sverige*.*

2. Ansökan och registrering av produkter

Företag som vill använda märket på produkt eller i marknadsföring ska skriva avtal med SvAB och ansöka om att bli märkesanvändare. Det är märkesanvändaren som ansöker om att få använda märket på produkter och i marknadsföring.

2.1 Avtal

Ett signerat avtal skickas till SvAB på mail till info@svenskmarkning.se eller till Svenskmärkning AB, Franzengatan 6, 105 33 Stockholm

Avtalet för märkesanvändning finns på hemsidan www.frånsverige.se

2.2 Portalen

Ansökan görs via hemsidan www.frånsverige.se. Genom att registrera företaget skapas en sida i vår portal där information om företaget och produkterna ska registreras.

2.3 Ansökan om att bli märkesanvändare

Vid ansökan om att bli märkesanvändare ska följande information anges:

Uppgifter om företaget

- Företagsnamn
- Organisationsnummer
- Adress

Certifikat för kvalitetssystem

- Bifoga en kopia på företagets kvalitetscertifikat. Ange certifikatets giltighetstid.

Kontaktpersoner

- Kontaktperson för märket - SvABs huvudkontakt i märkesfrågor
- Controller - Personen ansvarar för att kvartalsvis rapportera in försäljning (nettoomsättning) på märkta produkter på kategorinivå.
- Kommunikationsansvarig
- VD

Faktureringsuppgifter

- Faktureringsadress
- Företagets totala årsomsättning (från senaste bokslut)

I samband med registreringen tilldelas företaget ett licensnummer.

2.4 Ansökan om produkter

Det är viktigt att ansöka om märkning av produkter innan de lanseras med märkningen. Varje enskild produkt ska registreras och godkännas innan märkning. Följande uppgifter ska anges i den webbaserade produktlistan som hittas i portalen:

- Namn
- Kategori
- EAN alt PLU (eller artikelnummer)
- Andel svenskt (se instruktion, avsnitt 3.5)
- Lanseringsdag (den dag då produkten planeras lanseras med märket)
- Producerande anläggning (detta kan vara den egna anläggningen eller anlitad legoproducent) samt ort, certifikat och giltighetstid för certifikatet. Det går att ange flera anläggningar per produkt.
- Om produkten finns registrerad i Dabas eller Validoo.

Möjlighet finns också att skriva en kommentar. Om flera liknande produkter ska registreras finns möjlighet att kopiera informationen.

När samtliga uppgifter är ifyllda skickas produkten till SvAB för granskning. Observera att samtliga uppgifter måste vara ifyllda innan produkten kan skickas för granskning.

När produkten är granskad och godkänd får märket användas på produkten.

Komplettering av nya produkter görs via portalen. Det går bra att när som helst lägga till eller ta bort produkter och kategorier eller ändra i informationen. När en förändring görs skickas produkten åter till SvAB för granskning.

Märkesanvändaren ansvarar för att företags- och produktinformationen är uppdaterad och korrekt i portalen.

2.4.1 Registrering av prydnadsväxter

Registreringen av prydnadsväxter och plantskola kan göras på kategorinivå exempel tulpaner, bärbuskar. Produktspecifik information registreras då i en separat excellfil som mailas till SvAB för granskning på info@svenskmärkning.se. SvAB sparar sedan excellfilen i portalen.

3. Kriterier för produkterna

Strävan är att råvaror ska vara svenska och gränsen är minst 75% svenskt i sammansatta produkter. Kött-, fjäderfä-, ägg-, fisk-, skaldjurs- och mjölkråvara ska alltid vara 100% svenskt även i sammansatta produkter. Beräkningen görs på samtliga ingående ingredienser med undantag för vatten, se 3.5.

3.1 Animaliska produkter

Alla animaliska råvaror såsom kött, mjölk, ägg, fisk, fågel och skaldjur ska alltid vara 100% svenska i märkta produkter. Djur ska vara födda, uppfödda och slaktade i Sverige. Detta gäller även för animaliska råvaror som ingår som ingredienser i sammansatta produkter. Den totala mängden animaliska ingredienser (som inte definieras som råvaror, exempelvis fjälster) får vara importerade och då utgöra max 3% av produkten bortsett från vatten (3.5.3 b).

Sammansatta produkter, som exempelvis korv, blodpudding eller fruktyoghurt, ska innehålla minst 75% svenskt, beräknat på samtliga ingående ingredienser med undantag för vatten. Alla animaliska råvaror ska vara 100% svenska.

Reglerna omfattar även katt- och hundmat som märks med Från Sverige.

Exempel 3, Pyttipanna

Ingredienser: Potatis 57%, lök 16%, skinka 13%, nötkött 11%.

Köttet ska komma från djur som är födda, uppfödda och slaktade i Sverige. Köttet ska också ha beretts i Sverige. Hela produkten ska ha tillverkats i Sverige och minst 75% av produkten ska vara av svenskt ursprung. För att nå gränsen på 75% behöver även potatisen vara svenskt. Strävan är att även löken ska vara svensk.

Exempel 4; Ostkorv stoppad i naturtarm

Minst 75% måste vara svenskt. Alla animaliska råvaror ska vara svenska, det gäller alltså både kött och ost. Tarmen betraktas inte som en råvara och kan vara importerad förutsatt att mängden inte överstiger 3%.

3.2 Vegetabiliska produkter och prydnadsväxter

Odling ska ha skett i Sverige och råvaran ska leva upp till de krav som ställs i tabell 5.1.1. Denna regel avser såväl rena råvaror och de ingredienser som räknas som svenska i en sammansatta produkt.

3.3 Sammansatta produkter

Minst 75% av ingående ingredienser måste vara svenska och all animalisk råvara måste vara 100% svensk.

I sammansatta produkter krävs att minst 75% är svenskt. Det får alltså ingå importerade vegetabiliska ingredienser, men de får högst utgöra 25% av de ingående ingredienserna.

Observera att strävan är att råvaror ska vara svenska och att märkesanvändaren ansvarar för att användningen av importerade ingredienser inte riskerar märkningens trovärdhet.

Exempel 5; Müsli med frukt & russin

Ingredienser är havregryn, kornflingor, rågflingor, russin 10% , ananaspuffar 4%, melonbitar 3%.

Här uppgår de importerade ingredienserna russin, ananaspuffar och melonbitar till 17% vilket är under gränsen för sammansatta produkter. De övriga ingredienserna havregryn, korn och rågflingor måste bestå av minst 75% svenska råvaror.

3.4 Bedömning av enskilda produkter

Märkesanvändaren ansvarar för att användningen av importerade ingredienser inte riskerar märkningens trovärdhet.

SvAB bedömer varje enskild produkt och i oklara fall avgör SvAB om enskilda produkter får märkas. Vid bedömningarna tas konsumentens förväntningar i beaktande. I de fall där konsumenten kan förvänta sig att en eller flera ingredienser i produkten är av svenskt ursprung, kan SvAB ställa krav på att dessa ingredienser ska vara 100% svenskt.

Exempel 6; Inlagd smörgåsgurka

75% av produkten ska vara svenskt och gurkan ska vara 100% svensk. Importerade ingredienser får alltså användas i lagen men den svenska gurkan får inte blandas med importerad gurka.

Exempel 7; Potatischips

Potatisen ska vara 100% svensk. Olja och kryddor får vara importerade om gränsen på 75% svenskt uppfylls.

Exempel 8; Vetemjöl med mjölbehandlingsmedel

100% av mjölet ska vara svenskt. (3.3.4)

Exempel 9; Frysta ärtor och morötter

Ärtorna och morötterna måste vara 100% svenska. (3.3.4)

3.5 Beräkning av andel svenskt

Beräkningen av hur stor andel som är svenskt i produkten ska baseras på vikten hos alla ingående ingredienser med undantag för vatten (3.5.3). Beräkningsmodellen syftar till att koppla förbrukningen av svensk råvara till nyttjande av resurser i det svenska lantbruket. Tillsatt vatten räknas bort. Därmed motsvarar inte resultatet alltid mängden svenskt i den konsumtionsfärdiga produkten.

För ingredienser som rekonstitueras i processen eller vid konsumentens beredning av produkten ska den rekonstituerade vikten användas vid beräkningarna. Med rekonstituering menas att från ett pulver eller koncentrat återskapa flytande produkt genom tillsats av vatten. Exempel på en sådan ingrediens kan vara mjölkpulver som återskapas till mjölk.

Den totala andelen svenskt ska anges i webbverktyget när produkten registreras för märkning.

Räknesnurra

Räknesnurran är en hjälp att beräkna om en produkt uppfyller kraven på 75% svenskt samt att gränsen för 3% importerade animaliska ingredienser inte överskrids. När andelen svenskt ska beräknas så ska vatten inte tas med i beräkningen.

Räknesnurran är avsedd som en hjälp för att se om andelen svenskt är tillräckligt hög för att uppfylla reglerna. Beräkningarna behöver inte bifogas i samband med ansökan men det kan vara bra att spara ner en ifylld räknesnurra per produkt för att ha informationen sparad i den egna verksamheten.

Exempel 10; Kardemummabulle

När andelen svenskt beräknas så ska beräkningen ske på alla ingående ingredienser bortsett från vattnet. Så det är exempelvis mjöl, mjölkpulver, margarin, socker, kardemumma och jäst som ska tas med och av dessa ingredienser ska minst 75% vara svenskt. Beräkningarna görs på vikten av de ingående ingredienserna, vilket innebär att beräkningarna ska utgå ifrån deg/smet och inte färdig produkt.

Exempel 11; Jordgubbsglass

Ingredienser: Skummjolk, grädde (35%), socker, jordgubbar (4%), äggula, naturlig arom, stabiliseringsmedel fruktkärnmjöl, pektin.

Alla ingående animaliska råvaror ska vara svenska, det vill säga skummjolk, grädde och ägg. Däremot kan jordgubbarna vara importerade om andelen svenskt uppgår till minst 75% exkluderat jordgubbarna.

Minst 75% ska vara svenskt. Det innebär att max 25% kan utgöras av ingredienser som inte är från Sverige. Observera att alla animaliska råvaror ska vara helt och hållet svenska. Beräkningarna görs på vikten av ingående ingredienser, se 3.5.

Exempel 12; Drickyoghurt

Drickyoghurt med extra mjölkprotein. Extra protein som består av isolerat mjölkprotein betraktas inte som en råvara och behöver inte ha svenskt ursprung. Den ingrediensen kan ingå i de 3% ingredienser av animaliskt ursprung som kan bestå av importerade ingredienser. Dock får dessa ingredienser tillsammans inte uppgå till mer än 3%. (3.5.3 b)

3.6 Drycker

Dryck ska vara tillverkad av svenska råvara och vattnet ska komma från en svensk vattentäkt. Max 3 % importerade råvaror får användas för funktion eller smak

Exempel på produkter som räknas som drycker är icke smaksatt vatten, juice, öl och sprit.

Exempel 13; Äppeljuice med ingefära

Produkten ska vara tillverkad av 100% svenska äpplen. Max 3 % importerad ingefära får användas för att bidra med smak. Information om ursprung ska anges enligt 3.3.4 i Regelverket.

3.7 Produkter som serveras på kedjeägda restauranger

Kedjeägda restauranger kan ansöka om att få använda märket *Kött från Sverige* på köttkomponenter i en tillredd och färdig måltid som serveras direkt till konsument. Exempel är korv och hamburgare.

Köttkomponenten ska uppfylla de krav som ställs i kapitel 3 och 4 vilket innebär att alla animaliska råvaror, även ost, mjölk och ägg, ska vara helt och hållet svenskt. Djuren ska vara födda, uppfödda och slaktade i Sverige. I sammansatta produkter ska dessutom minst 75% vara svenskt. Produkten ska ha tillverkats och packats i Sverige.

Det ska framgå tydligt för konsumenten vilken produkt på menyn som är märkt *Kött från Sverige*. Finns det flera menyer/måltider med köttkomponenter, exempelvis olika typer av hamburgare eller korvmenyer, så är det viktigt att det framgår vilken måltid som innehåller *Kött från Sverige*-märkt hamburgare eller korv. Märkningen får inte vara vilseledande eller otydlig för konsumenterna.

3.8 Märkning av växter och blommor

3.8.1 Prydnadsväxter

Prydnadsväxter ska ha odlats i Sverige från lök, frö eller stickling. Den huvudsakliga odlingstiden eller tillväxten ska ske i Sverige.

Exempel 14; Tulpaner

En tulpan som odlats i Sverige får märkas med Från Sverige även om tulpanlöken är importerad från Holland.

Exempel 15; Azalea

En azalea som haft sin tillväxt utomlands och står i svensk odling för att blommorna ska slå ut har inte haft sin huvudsakliga tillväxt i Sverige och kan inte märkas med Från Sverige.

3.8.2 Perenner

Perenner ska ha minst en växtsäsong eller tillräcklig tid i svensk odling för att förädla produkten ett storleks eller kvalitetsteg.

En växtsäsong räknas när odlingen har passerat 1 juli.

3.8.3 Häck, landskapsväxter, prydnads- och bärbuskar, rosor, barrväxter, klängväxter, fruktträd, solitärbuskar, träd och färdig häck

Ska ha odlats minst två växtsäsonger i Sverige. Det innebär att växten ska ha stått i svensk odling och passerat 1 juli två gånger.

4. Information till konsumenten

4.1 Märkning

Gällande informationsförordning ska följas och det är viktigt att tänka på att presentationen för konsument är tydlig och inte vilseledande.

Gällande lagstiftning och vägledningar finns på livsmedelsverkets hemsida slv.se

- Informationsförordningen (EU) 1169/2011,
- Livsmedelsverkets vägledning till (EU) nr 1169/2011

I livsmedelsföretagens märkningshandbok finns relevant lagstiftning och aktuella vägledningar samlade och märkningshandboken fungerar ett stöd i märkningsfrågor. Den finns för nedladdning på livsmedelsföretagens hemsida:

- livsmedelsforetagen.se.

4.2 Information om ursprung på förpackningen

Märkesanvändaren ansvarar för att användningen av importerade ingredienser inte riskerar märkningens trovärdhet och att konsumenten får den information som krävs för redlighet, transparens och trovärdhet.

För sammansatta produkter är det viktigt att konsumenten får information om vilka ingredienser som är svenska.

I de fall produkten innehåller vegetabiliska ingredienser, som inte är av svenskt ursprung och som är av betydelse för konsumentens köp, ska det framgå på förpackningen att de inte är av svenskt ursprung (3.3.4)

Ingredienser som kan ha betydelse för konsumentens köp definieras enligt artikel 22 (EU) 1169/2011 dvs ingredienser som ingår i beteckning, vanligtvis förknippas med livsmedlets beteckning eller framhävs i ord, bild eller grafik.

Informationen ska vara lätt tillgänglig för konsumenten och ska därför framgå på förpackningen.

Samma krav på ursprungsinformation gäller för samtliga av de tre ursprungsmärkena (Från Sverige, Kött från Sverige eller Mjolk från Sverige) som används.

4.3 Märkningsexempel

Informationen om ingrediensernas ursprung (enligt 3.3.4 i Regelhandboken) kan anges på olika sätt och det märkande företaget har ansvar för att informationen är tydlig mot konsument och inte vilseledande.

Informationen kan framgå i samband med ingrediensförteckning eller i beskrivande text på framsidan eller på baksidan av förpackningen. Här följer några exempel på hur informationen kan anges:

Exempel 16: Skogsbärsyoghurt

Ingredienser: Yoghurt (högpastöriserad mjölk, kondenserad mjölk*, yoghurtkultur), fruktberedning (socker, hallon 3,5%, blåbär 0,5%, majsstärkelse, förtjockningsmedel (E440), arom). *Ursprung: Sverige. Hallon och blåbär är inte från Sverige.*

Skogsbärsyoghurten är märkt med *Mjolk från Sverige* och består av svensk mjölk. Hallon och blåbär är nära förknippat med livsmedlets beteckning och är därmed av betydelse för konsumentens köp. Bären har inte svenskt ursprung och detta ska framgå på förpackningen.

Exempel 17: Müsli

Ingredienser: Havregryn, rågflingor, russin 7%, rostade kornflingor (korn, salt), solrosfrö 5 %, salt.

Produkten består av 87% svenska spannmål. Russin och solrosfrön är importerade och tillsätts för att ge extra smak och sötma.

På framsidan av förpackningen finns bild med russin och solrosfrön. Russinen och solrosfröna kommer inte från Sverige. Konsumenten informeras om ursprunget på de svenska och de importerade ingredienser genom en beskrivande text på förpackningen.

Exempel 18: Lötkorv

Ingredienser: Griskött 40%, fett från gris*, nötkött* 15%, nöthjärta*, lök** 9%, socker*, koksalt, blodprotein från gris*, vitpeppar, mjölkprotein*, antioxidationsmedel E300, konserveringsmedel E250. *Ursprung: Sverige. **Ursprung: EU*

Korven är märkt med *Kött från Sverige*. I ingrediensförteckningen anges att den animaliska råvaran har svenskt ursprung. Löken kan ha varierande ursprung men kommer alltid från Europa. Salt, vitpeppar och tillsatser anses inte vara av betydelse för konsumentens köp och ursprung behöver därför inte anges för dessa ingredienser.

Exempel 19; Formbröd

Ingredienser; vetemjöl, vatten, jäst, rapsolja, socker och salt.

Vi använder i första hand svenskt mjöl i våra bröd men ibland behöver vi komplettera med importerat vete. Innehållet är alltid minst 75% svenskt. Vill du veta mer om hur vi arbetar med svenska råvaror se [vår hemsida](#).

I exempel 19 kompletteras ibland det svenska vetemjölet med en liten mängd importerat vete. Produkten består alltid av minst 75% svenskt. Konsumenten får information om detta genom en beskrivande text på förpackningen. Hänvisning ges också till företagets hemsida där konsumenten kan läsa mer.

Informationen om det svenska innehållet kan också printas på förpackningen exempelvis i samband med Bäst före datumet, se exempel 18.

Exempel 20; Formbröd:

Ingredienser; vetemjöl, vatten, jäst, rapsolja, socker och salt.*

**mängden svenskt vetemjöl, se information vid bäst före datumet.*

Exempel 21; Havregrynsgröt med äpple och kanel

Ingredienser; Havregryn, torkat äpple 8 %, socker, kanel, salt.

*Havre från södra Sverige (alt landskap) passar fint till frukost. Här tillsammans med äpplebitar som vi köper från utvalda odlare i Sverige, Danmark och Holland. Kontakta oss gärna så berättar vi mer om hur vi arbetar med svenska råvaror. På [Frånsverige.se](#) kan du läsa mer om kriterierna för den frivilliga ursprungsmärkningen *Från Sverige*.*

Ursprunget av de svenska ingredienserna kan även anges som landskap eller regioner. I detta exempel kan äpplet ha varierande ursprung där Sverige ibland är ursprungsland. Havregrynen måste utgöra minst 75% av produkten eftersom äpplet inte alltid är av svenskt ursprung.

Exempel 22; Yoghurt med granola

Ingredienser; Yoghurt (mjölk, yoghurtkultur), granola (havregryn, veteflingor, socker, salt), solrosfrön, pumpakärnor, torkade hallon, arom.*

Mjölken är från Sverige. Övriga ingredienser är från EU/Icke EU

Yoghurten är märkt med *Mjök från Sverige*. Att granolan inte är från Sverige skriv genom att berätta att övriga ingredienser är från EU/Icke EU. Ursprunget på de specifika ingredienserna i granolan behöver då inte anges.

Exempel 23; Ost och skinkpaj

Ingredienser; Mjök, mjöl*, ägg*, skinka* 13% (skinka, vatten, potatisstärkelse, konserveringsmedel (E250), ost* 13%, vatten, purjolök, smör (grädde*, salt, mjölksyrakultur) rapsolja, potatisstärkelse, salt, svartpeppar.*

**Svenskt ursprung*

Ost och skinkpajen består av svenska animaliska råvaror och svenskt vetemjöl. Övriga ingredienser bedöms inte vara av betydelse för konsumentens köp och ursprung behöver därmed inte framgå för dessa ingredienser.

5. Primärproduktion

Primärproduktionen av svenska råvaror ska följa svensk lag på ett sätt som säkerställer svenskt ursprung. De krav som ställs för de olika näringarna grundar sig i krav som ställs av handeln och branschen själv. Dessa krav måste uppfyllas för att råvaran/ingrediensen ska kunna räknas som svensk i en märkt produkt. (5.1.1)

Att råvarorna har svenskt ursprung och att kraven i primärproduktionen efterlevs intygas genom en leverantörsförsäkran.

I de fall företaget är certifierad finns företaget angivet på standardägarens eller certifieringsorganens hemsida, exempelvis sigill.se. Att giltig certifiering finns kan på så vis kontrolleras.

5.1 Leverantörsförsäkran

Leverantörsförsäkran är en möjlighet att säkerställa att kraven uppfylls i primärproducentledet. Vilka krav och hur dessa ska verifieras framgår i tabell 5.1.1 i "Regler för den frivilliga ursprungsmärkningen *Från Sverige*".

Följande information ska framgå i en leverantörsförsäkran för att den ska anses som tillräcklig:

- Ursprung = Sverige
- Uppgift om vilken branschriktlinje/krav som avses eller hänvisning till Regelverket Från Sverige
- Vilka råvaror/ingredienser som avses. Artikelnummer ska framgå om detta krävs för att kunna identifiera råvaran/ingrediensen.
- Kontaktuppgifter till leverantören
- Datum

-Leverantörsförsäkran ska vara underskriven av leverantören

Exempel på hur en leverantörsförsäkran kan se ut finns att ladda ner från fransverige.se

6. Revision

6.1 Årlig internrevision

Märkesanvändare och legoproducenter ska genomföra årlig internrevision enligt bilaga 1. Märkesanvändare ska även säkra att anlitate legoproducenter genomför årlig internrevision och att eventuella avvikelser åtgärdas.

Checklistan som ska användas vid internrevision finns i bilaga 1. Den är uppdelad i olika avsnitt som är anpassade efter resp. bransch. Välj den flik i excellarket som är aktuellt för verksamheten. Observera att ibland kan flera avsnitt vara aktuella ex. företag som både har egen produktion och anlitar legoproducenter.

6.2 Stickprovsrevision

En oberoende verifiering sker löpande hos märkesanvändare och legoproducenter. Stickprovskontrollen utförs med hjälp av certifieringsorgan på uppdrag av SvAB. Certifieringsorganet tar kontakt med de företag som ska revideras och bokar tid. Stickprovsrevision kan utföras både hos märkesanvändare och legoproducenter. Alla företag som använder märket kommer någon gång få en stickprovsrevision. Restauranger får revision årligen.

Vid en revision går revisorn igenom bilaga 1 och kontrollerar att företaget lever upp till reglerna i Regelhandboken.

Bland annat kontrolleras att intyg finns för primärproduktionen samt att interrevision har utförts i den egna anläggningen och i eventuella legoproducerande anläggningar. Särhållning och spårbarhet kontrolleras och massbalansberäkning genomförs. En massbalansberäkning är en avräkning av mängden inkommande råvaror som använts för att åstadkomma färdiga produkter, där man även beaktar svinn i processen samt omarbetning.

Revision förbereds genom att:

- Gå igenom er genomförda internrevision. Genomför internrevisionen om du ännu inte gjort detta.
- Säkerställ att eventuella legoproducenter har genomfört internrevision.
- Kontrollera att dina registrerade uppgifter i portalen på fransverige.se är aktuella och korrekta.
- Säkerställ att skriftlig överenskommelse finns tillgängligt där det framgår att eventuella legoproducenter följer Regelverket Från Sverige.
- Säkerställ att intyg finns som bekräftar att råvarorna som används i Från Sverige-märkta produkter lever upp till kriterierna i kapitel 5.

7. Avvikelser

Avvikelser är avsteg från reglerna för märket. Exempel på en avvikelse är om importerat kött ingår i en märkt produkt.

7.1 Avvikelser under löpande verksamhet

Avvikelser som uppkommer vid löpande verksamhet ska omedelbart meddelas SvAB och avvikelsen ska åtgärdas. En ifylld avvikelsesrapportering ska skickas in till SvAB som bedömer om ytterligare åtgärder behöver vidtas.

Mall för avvikelsesrapportering finns i bilaga 2 på fransverige.se

7.2 Avvikelser som framkommer vid revision.

Avvikelser som framkommer vid internrevision ska noteras i checklistan bilaga 1 och åtgärdas. Om avvikelsen är av sådant slag att det påverkar märkta produkter ska SvAB omedelbart informeras om avvikelsen och en ifylld avvikelsesrapport skickas in till SvAB. Märkesanvändare har ansvar att eventuella legoproducenter åtgärdar avvikelser som uppkommer.

Avvikelser som framkommer vid stickprovsrevision utförd av certifieringsorgan noteras i revisionsrapporten och åtgärderna ska rapporteras till revisorn som bedömer om åtgärderna är tillfredställande för att släcka avvikelsen. Avvikelserna ska vara åtgärdade och godkända innan revisionen kan godkännas.

Om avvikelser inte åtgärdas på ett tillfredställande sätt har SvAB rätt till sanktioner enligt kapitel 7 i Regelhandboken.

8. Märket

De tre ursprungsmärkena *Från Sverige*, *Kött från Sverige* och *Mjök från Sverige* vilar i samma regelverk och samma krav på information till konsument (se avsnitt 4). Företagen får avgöra vilket av de tre märkena som de önskar använda på produkter godkända för märkning. SvAB's rekommendation är att kött och charkuterier märks med *Kött från Sverige* och att mejeriprodukter märks med *Mjök från Sverige*. Övriga kategorier märks med *Från Sverige*.

Högupplöst märke finns att hämta under "dokument" i portalen på fransverige.se. Där finns också grafiska riktlinjer.

Använd gärna märket i marknadsföring och på hemsidan. När märkesanvändare tillsammans kommunicerar på ett konsekvent och enhetligt sätt blir budskapet starkt och tydligt. Det bidrar till att skapa igenkänning och mervärde. I portalen hittar ni inspiration om hur ni kan använda märket i er marknadsföring.

9. Avgifter

Märkesanvändare betalar en årlig kontrollavgift på 3000 kr. För företag som omsätter över 25 miljoner kronor per år, tas en licensavgift ut. Licensavgiften utgör 0,07% av värdet av nettoförsäljningen av *märkta* produkter från varumärkesägaren till nästa led.

Företag som omfattas av licensavgift rapporterar in underlag för licensavgift enligt formulär som SvAB tillhandahåller. Rapporteringen sker kvartalsvis. Formuläret skickas till den person som står angiven som controller under företagsuppgifterna i portalen. Mer information om hur licensavgiften beräknas och hur inrapporteringen går till finns i dokumentet *Vägledning- inrapportering av omsättning på märkta produkter* som finns att ladda ner från portalen.

Lycka till med märkningen!

Och varmt välkommen att kontakta oss om du har frågor kring märkningen.

Önskar vännerna på Svenskmärkning!

info@svenskmarkning.se